

програмовий матеріал з основ наук органічно пов'язується на уроках з місцевим життям, духовними набутками рідної сторони.

Список використаної літератури

1. Буринська Н. Екологічна складова у змісті шкільної хімічної освіти / Н. Буринська // Біологія і хімія в школі. - 1998. - № 1. - С. 18 - 20.
2. Концепція Нова українська школа. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Пустовіт Г. Європейський досвід неформальної екологічної освіти / Г. Пустовіт // Біологія і хімія в школі. - 2000. - № 2. - С. 28-31.
4. Пустовіт Н. А. Сутнісні характеристики екологічної компетентності школярів // Зб. наук. праць. Педагогічні науки. Випуск 38.-Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. - 400 с. - С. 186 - 191.

ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «БІОХІМІЯ»

Квак О.В., Денисовець Т.М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

У теперішніх реаліях підвищення рівня якості освіти – пріоритетне завдання модернізації освітнього процесу загалом. Сучасний стандарт вищої освіти порушує перед професорсько-викладацьким складом питання не тільки про те, дати знання з дисциплін під час аудиторної роботи, а й прищепити студентам навички самостійного навчання. Для успішного професійного розвитку й становлення людині протягом усього свого життя необхідно займатися самоосвітою, саморозвитком та самовдосконаленням. Тому одним із ключових завдань у цьому розрізі є формування у студентів умінь оперувати набутими знаннями, застосовувати їх у нових нестандартних ситуаціях, робити самостійні висновки й узагальнення, знаходити рішення в рамках проблемно-пошукових завдань [1].

Формування творчої особистості фахівця, здатного до інноваційної діяльності, самоосвіти і саморозвитку, є одним з основних завдань вищої освіти. Для його вирішення необхідно трансформувати студента з пасивного споживача знань в активного й допитливого співучасника, що вміє сформулювати проблему, окреслити шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат і довести правильність своїх тверджень. Сьогодні активно здійснюється реформування освіти (середньої, середньої спеціальної, передфахової, вищої), спрямоване почасти на скорочення аудиторного часу вивчення дисципліни, що за своїм змістом становить певний перехід від парадигми навчання до парадигми освіти. У цьому плані варто визнати, що позааудиторна діяльність студентів є не просто важливою формою освітнього процесу, а повинна стати його ключовим підґрунтям [2,3].

Позааудиторна навчальна діяльність займає одне з провідних місць серед чинників, що сприяють формуванню творчої активності студентів, розвитку їхніх розумових здібностей, самостійності як риси особистості. Цілеспрямована, усвідомлена, систематична самостійна робота студента дозволяє засвоїти отримані знання, виробити і закріпити вміння, перетворити їх у відповідні практичні навички. Посилення ролі позааудиторної діяльності студентів спонукає до принципового переосмислення організації навчально-виховного процесу у ЗВО, який повинен створювати оптимальні умови для розвитку вміння вчитися впродовж усього життя, формувати у студентів здатність до саморозвитку, творчого застосування отриманих знань, адаптації до професійної діяльності в сучасних умовах. Однак констатуємо той факт, що планування, організаційні форми і методи, система перевірки результатів позааудиторної роботи студента є одними з найбільш прогалин у практиці вишівської освіти і однією з найменш досліджених проблем педагогічної теорії [1,3]. Дисципліна «Біохімія» належить до обов'язкових компонентів навчального плану для спеціальності 014.11 Середня освіта «Фізична культура». Навчальним планом передбачено для цієї дисципліни, поряд з аудиторними годинами, значну кількість часу

на самостійне опанування тем (самостійну роботу), що, безумовно, є важливим складником навчального процесу у ЗВО. Так, на позааудиторну діяльність з дисципліни «Біохімія» за навчальним планом відводиться 72 години, що становить 50% від загального обсягу навчальної дисципліни. Позааудиторна навчальна діяльність повинна бути організована таким чином, щоб студентам була зрозуміла конкретна мета цієї роботи, і супроводжувалася постійним контролем й оцінкою результатів діяльності. Успішно організована самостійна робота формує і розвиває у студентів якості, необхідні у їхній подальшій професійній діяльності.

Особливе значення має підхід до планування, організації, мотивування, обліку та контролю позааудиторної діяльності з перевіркою її успішності, що впливає на рейтингову оцінку навчання. Результативність самостійної роботи студентів визначається багато в чому наявністю активних методів контролю: початковий контроль знань і умінь, поточний контроль (регулярне відстеження рівня засвоєння матеріалу), проміжний контроль (після закінчення вивчення змістового модуля), самоконтроль, підсумковий контроль та контроль залишкових знань й умінь.

Також у здобувачів вищої освіти є можливість підвищити свою рейтингову оцінку завдяки виконанню певних видів позааудиторної роботи (індивідуальні творчі завдання, написання рефератів, доповідей та ін.). Для успішного опанування курсу, важливим є його методичне забезпечення. Зокрема обов'язкові домашні завдання з біохімії – важливий складник самостійної позааудиторної роботи, вони мають бути зорієнтовані на вдосконалення вмінь ґрунтовно розкривати питання теми, здійснювати самоконтроль, при необхідності використовувати додаткові джерела інформації (довідники, методичні вказівки). Перевагою домашніх завдань є те, що вони орієнтовані на індивідуальну навчальну діяльність студента. Наступний вид самостійної діяльності, який успішно застосовується під час вивчення дисципліни «Біохімія», спрямований на вивчення, аналіз й узагальнення спеціальної навчальної, методичної, довідкової, наукової літератури, інтернет джерел. Така робота передбачає написання рефератів, тез доповідей з різноманітних наукових напрямів, що стосуються проблем, пов'язаних з закономірностями протікання біохімічних процесів в організмі людини під час м'язової діяльності і в процесі відновлення, вікові особливості обміну речовин, засоби підвищення працездатності. Реферативна робота характеризується максимальним рівнем самостійності й уможливорює формуванню дослідницьких і проєктувальних умінь та компетенцій, розвитку навичок успішного й переконливого публічного виступу, що становить підґрунтя ключових загальнокультурних компетенцій. Написання реферату дозволяє проявити нестандартність мислення, вміння відстоювати власні погляди під час дискусії, використовуючи отримані знання з предмета, й робити відповідні релевантні висновки. Окреслені види позааудиторної самостійної роботи допомагають студентам більш детально й послідовно опанувати запропоновані теми, сприяють розвитку творчої активності особистості, розвивають вміння працювати самостійно. Заходи, що створюють умови для реалізації позааудиторної самостійної роботи під час вивчення дисципліни «Біохімія», передбачають забезпечення кожного студента інформаційними ресурсами (довідники, навчальні посібники, банки індивідуальних завдань), методичними матеріалами (вказівки, практикуми), матеріалами контрольних завдань (тести, задачі, проблемно-пошукові завдання), консультаціями викладачів (індивідуальними й груповими), можливістю формування індивідуальної освітньої траєкторії (додаткові освітні послуги, індивідуальні плани для студентів-спортсменів), можливістю публічного обговорення теоретичних або практичних результатів, отриманих студентами самостійно (навчальні конференції, колоквиуми, дискусійні панелі). Контроль результатів позааудиторної роботи студентів здійснюється в рамках часу, відведеного на обов'язкові навчальні заняття з дисципліни і позааудиторну самостійну роботу студентів, і може здійснюватися в письмовій та усній формі або в змішаному форматі. Позааудиторна робота студента може оцінюватися за такими критеріями, як рівень освоєння студентом навчального матеріалу, вміння застосовувати отримані теоретичні знання при виконанні практичних завдань, чіткість і обґрунтованість викладу відповіді, оформлення матеріалу відповідно до вимог викладача. Позааудиторна діяльність студента – це найбільш важливий компонент у професійній підготовці, оскільки закріплюються і розвиваються ті

навички й уміння, які отримані за допомогою самостійного розвитку власних здібностей, умінь, набутого досвіду. Основне завдання викладача в організації та реалізації самостійної роботи студентів – це вміння мотивувати та заохотити здобувачів вищої освіти для ефективного і якісного виконання завдань.

Отже, підкреслимо, що конкретні шляхи і форми організації самостійної роботи студентів з урахуванням курсу навчання, рівня підготовки та інших чинників визначаються в процесі творчої діяльності викладача. Самостійна робота здобувачів вищої освіти є одним із ключових складників навчального процесу, у ході якої відбувається формування практичних навичок, умінь і теоретичних знань, забезпечується засвоєння студентом прийомів пізнавальної діяльності, розвивається інтерес до творчої роботи і здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Список використаної літератури

1. Бондаренко В. В. Самостійна робота студентів факультету фізичного виховання: проблеми та перспективи / О. В. Квак // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова: фаховий збірник з педагогічних наук. Випуск 29 (39). – Київ, 2017. – С. 92 - 97
2. Гурська О.В. Основні аспекти та проблеми організації самостійної роботи студентів ВНЗ / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Педагогіка А. С. Макаренка в полікультурному освітньому просторі», (м. Полтава, 12-14 березня 2013 р.). – Полтава, 2013. – 221 с.
3. Драч І. І. Самостійна робота студентів вищих навчальних закладів як важливий елемент сучасної підготовки фахівців // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. – К. : Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. – Вип.37. – С. 86-90.

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ «МАЙСТЕРНЯ» НА УРОКАХ ХІМІЇ ЯК КРОК ДО ОСОБИСТІСНО-ЗОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ

Кравченко Л.В.

Гадяцька спеціалізована школа І – ІІІ ступенів № 3 імені Івана Виговського

Вимоги часу вимагають нових підходів до організації сучасного уроку. З метою формування освіченої, конкурентоспроможної, впевненої особистості вчитель активно упроваджує інноваційні технології навчання.

Сучасна система навчання хімії висуває нові вимоги до вивчення, засвоєння, закріплення навчального матеріалу. Одним із найважливіших завдань, які стоять перед учителем хімії, є створення умов для формування творчої компетентної особистості, яка буде спроможна реалізувати свій потенціал у суспільстві. Саме тому актуальним є перехід до особистісно-зорієнтованого навчання, упровадження інноваційних технологій, інтерактивних методів навчання.

Девізом роботи моїх учнів є слова «Зробимо все, що можемо, застосуємо те, що знаємо, перебуваючи там, де ми є».

Тож така форма роботи виховує у підростаючого покоління самостійність, наполегливість, уміння співпрацювати разом, що стане їм у нагоді у самостійному житті.

Переконана, що використання технології «майстерня» на уроках хімії допомагає сформувати у здобувачів освіти такі навички та вміння як загальнонавчальні, самостійної навчальної діяльності, саморегуляції.

На мій погляд, використання технології «майстерня» дозволяє навчити здобувачів освіти творчо мислити, розкуто («вільно») і самостійно здобувати, обробляти інформацію, вміти нею користуватися. Адже сучасний урок хімії має формувати всебічно розвинену особистість.

Необхідно відзначити, що педагогічна майстерня – це така форма навчання дорослих і дітей, яка створює умови для сходження кожного учасника до нового знання й нового досвіду, шляхом самостійного або колективного відкриття. Це сприяє створенню умов для підвищення мотивації здобувачів освіти до вивчення предмету.